

**«С.Ж. АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ**

**НАО «КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.
АСФЕНДИЯРОВА»**

Дәрілік формалардың жіктелуі

ЛЕКТОР: АМАНТАЕВА М.Е

Алматы, 2020

Жоспары:

- **Кіріспе бөлім**

Дәрілік түр

- **Негізгі бөлім**

Дәрілік түрдің жіктелуі:

- a. Агрегаттық күйіне байланысты
- b. Қолдану тәсілі бойынша
- c. Дозалануы бойынша
- d. Дисперстік ортасы бойынша

- **Қорытынды бөлім**

ДӘРІЛІК ТҮР

Дәрілік түр - дәрілік затқа немесе дәрілік өсімдік шикізатына берілетін, қажетті емдік әсерге қол жеткізілетін, қолдануға ыңғайлы қалып.

Дәрілік түрлерді жіктеудің маңызы

Дәрілік препараттардың қасиеттері, табиғаты және алынуы әртүрлі, сондықтан, оларды, сәйкес топтарға жіктеу қолайлы. Технологиялық тұрғыдан жіктеу өнімді дайындаудың тиімді схемасын алдын-ала анықтауға мүмкіндік береді және оқу курсында материалды оқып үйренуді жеңілдетеді.

ҚАЗІРГІ ТАҢДА ДӘРІЛІК ТҮРЛЕР ОСЫ ҚАСИЕТТЕРІ БОЙЫНША ЖІКТЕЛЕДІ:

- ✓ Агрегаттық күйіне байланысты
- ✓ Қолдану тәсілі бойынша
- ✓ Дозалануы бойынша
- ✓ Дисперстік ортасы бойынша

ҚАТТЫ ДӘРІЛІК ТҮРЛЕР

- Жинақтар
- Ұнтақтар
- Таблеткалар
- ~~Пиллюлялар~~
- Суппозиторийлер
- Шариктер
- Таяқшалар
- Гранулалар
- Микрогранулалар

ЖҰМСАҚ ДӘРІЛІК ТҮРЛЕР

- Жағар майлар
- Пластырлер
- Сұйық дәрілік
- Түрлерге
- Микстуралар
- Тамшылар
- Басуға, шаюға арналған ерітінділер

СҰЙЫҚ ДӘРІЛІК ТҮРЛЕР

- микстуралар
- тамшылар
- тұнбалар
- басуға, шаюға арналған ерітінділер
- эмульсия
- қайнатпа
- сироп

ГАЗ ТӘРІЗДІ ДӘРІЛІК ТҮРЛЕР

- газдар

- булар

- аэрозольдер

жатады

ҚОЛДАНУ ТӘСІЛІ БОЙЫНША

Барлық дәрілік түрлерді енгізу жолына байланысты үлкен екі топқа

бөледі

Энтеральды(асқорыту трактысы арқылы)

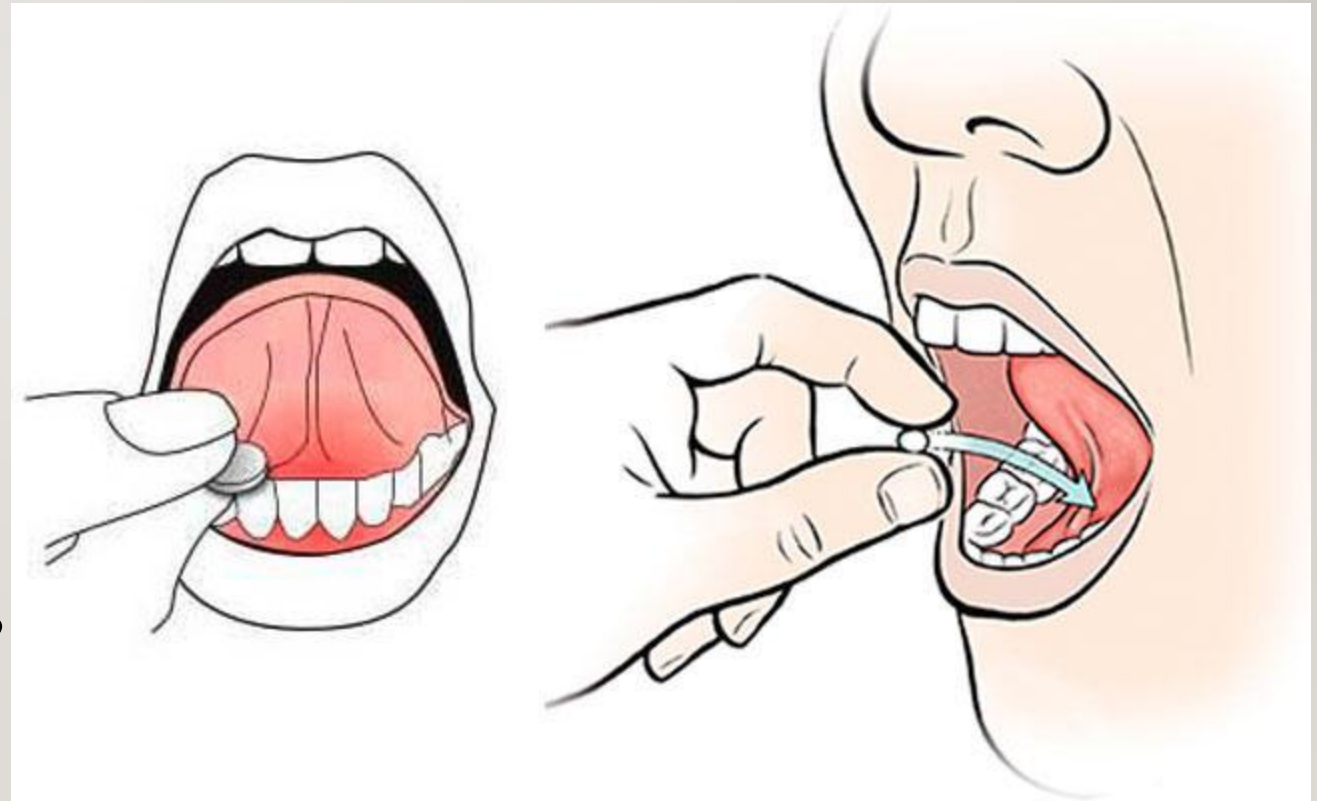

Парентеральді (ас қорыту трактысынан өтпей)

Дәрілік түрлердің энтеральді түріне келесі жолдар жатады:

- Ауыз қуысы арқылы
- Тіл астына
- Тік ішек арқылы.

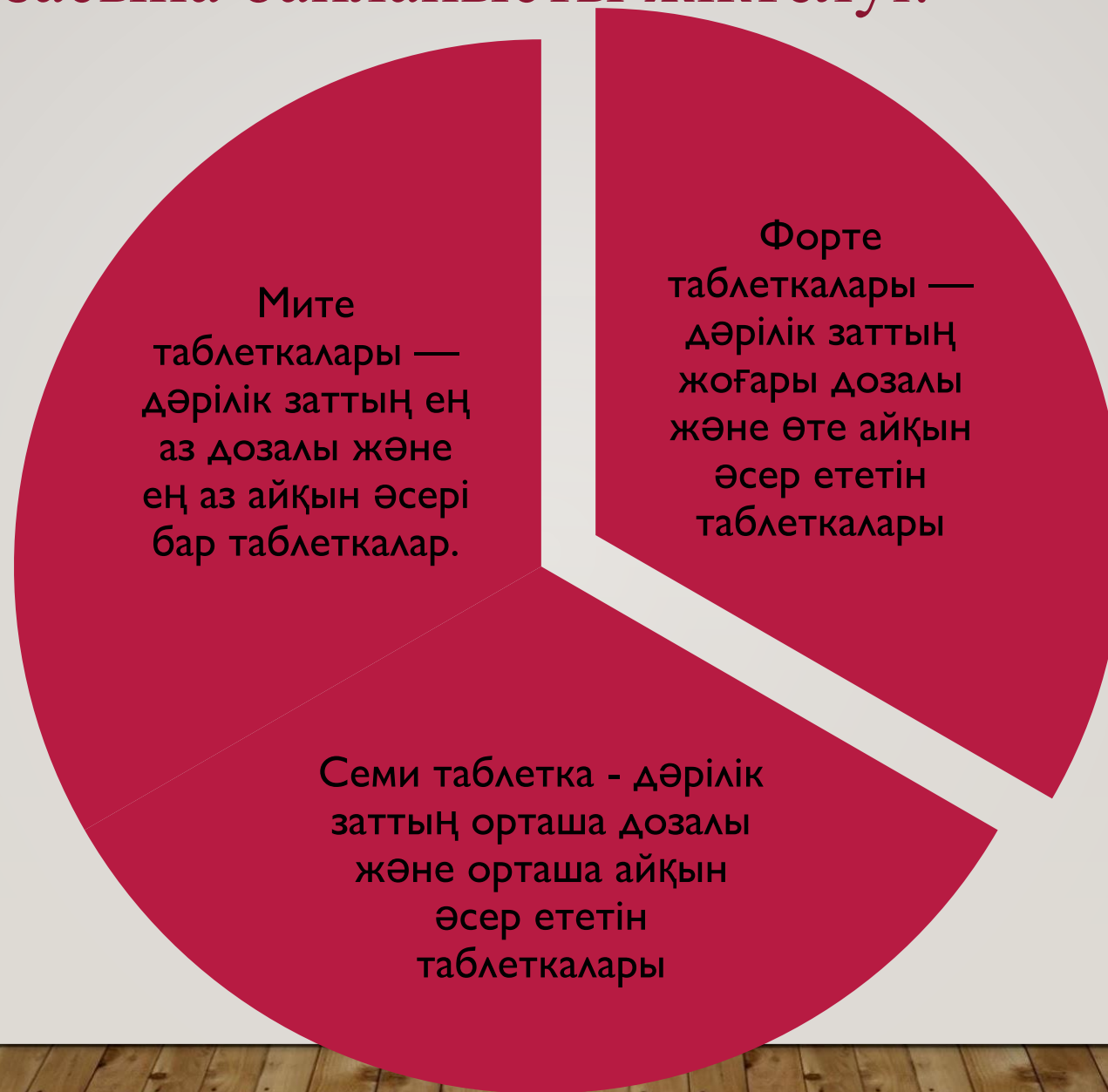
Ең кең тараған тәсілдің бірі - пероральді (лат. per - арқылы, os, oris - ауыз), ауыз қуысы арқылы (per os).

Парентеральді (лат, par entheron - жанынан, соқпай) енгізу тәсілі әркелкілігімен ерекшеленеді. Бұл теріге жағу, шаншуға арналған және ингаляциялық енгізу жолдары.

Дәрілік заттың дозасына байланысты жіктелуі:

Мите
таблеткалары —
дәрілік заттың ең
аз дозалы және
ең аз айқын әсері
бар таблеткалар.

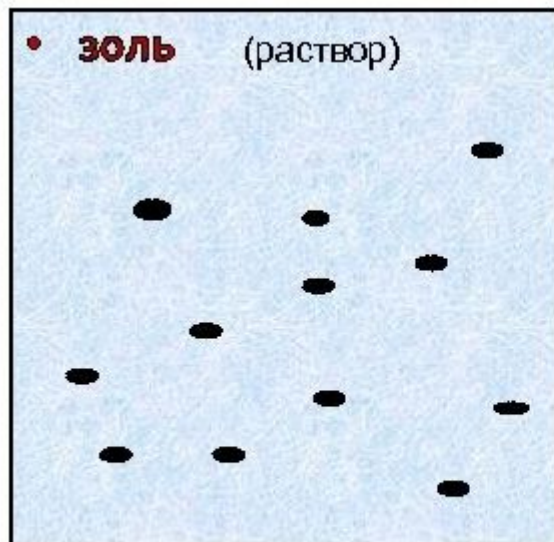
Форте
таблеткалары —
дәрілік заттың
жоғары дозалы
және өте айқын
әсер ететін
таблеткалары

Семи таблетка - дәрілік
заттың орташа дозалы
және орташа айқын
әсер ететін
таблеткалары

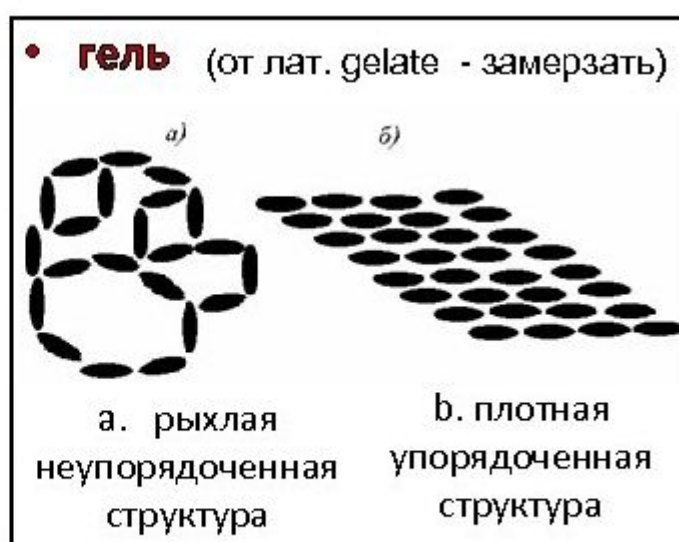
Дисперсті жүйелердің классификациясында 2 негізгі топ бар:

еркін дисперсті
жүйелер

байланысқан
дисперсті
жүйелер

текучая

а. рыхлая
неупорядоченная
структура

б. плотная
упорядоченная
структура

нестекучая

Еркін-дисперсті жүйелер

Бұл жүйелер дисперстік фаза бөлшектерінің арасында өзара әрекеттесудің болмайтындығымен сипатталады. Осыған байланысты олар жылу қозғалысы немесе ауырлық күші әсерінен бір-бірімен еркін қозғала, ауыса алады. Бұл құрылысы жоқ жүйелер. Дисперстік фаза бөлшектері біртұтас бір-бірімен байланыспаған.

Мұндай жүйелердің аққыштық және басқа барлық сұйықтықтарға тән қасиеттері болады.

Байланысты-дисперсті жүйелер

Бұл жүйелер қатты денелердің майда бөлшектерінен тұрады. Бөлшектері бір-бірімен жанасқан және дисперстік ортада өзіндік кеңістіктік торлар және қаңқа құра молекулалық күштер есебінен жанасу нүктесінде біріктірілген. Фаза бөлшектерінің ығысу мүмкіндігі жоқ, тек тербелмелі қозғалыстар ғана жасай алады.

Байланысты -дисперсті жүйелердің дисперстік ортасы болуы да, болмуы да мүмкін.

**НАЗАР
АУДАРҒАНДАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!!!**

